

Arrestnummer
C/ 23 /2013
Repertoriumnummer
2013/102
Datum van uitspraak
09 januari 2013
Rolnummer
Notitienummer parket-generaal
2012/PGA/1568 2012/VJ11/417

Hof van beroep Antwerpen

12e kamer
correctionele zaken

Arrest

Ingevolge akte verleden door
21 juni 1978,

notaris te

d.d.

A.

Opzettelijk of, in strijd met de wettelijke voorschriften of in strijd met een vergunning, handelingen te hebben gesteld waardoor een met bomen begroeide oppervlakte als vermeld in artikel 3, §1 en §2, van het Bosdecreet van 13 juni 1990, geheel of gedeeltelijk is verdwenen en er aan de grond een andere bestemming of gebruik werd gegeven, met name aan het bovenvermeld terrein,

namelijk door ontbossing ten behoeve van gebruik als landbouwgrond (alle vegetatie – voornamelijk sparrنبomen (Picea abies) – en ook de boomstronken zijn verwijderd, waarna het terrein geëgaliseerd werd),

de feiten strafbaar overeenkomstig artikel 16.6.3quinquies al. 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

B.

Bij samenhang.

Opzettelijk, een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 96 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 zonder machtiging van het Agentschap of buiten de gevallen of onder de voorwaarden voorzien in het goedgekeurd beheersplan, ingrijpende wijzigingen en/of beschadigingen van de bodem, van de strooisel-, de kruid- of boomlaag te hebben aangebracht, met name door het bovenvermeld terrein volledig te ontbossen en daarna de grond te effenen, de feiten strafbaar overeenkomstig artikel 107bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, /z. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

Betichten tevens gedagvaard om, bij toepassing van artikel 16.6.6 van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, zich te horen veroordelen tot het herstellen van de plaats in de oorspronkelijke toestand, het staken van het strijdige gebruik of het uitvoeren van aanpassingswerken overeenkomstig de herstelvordering van de gemachtigde ambtenaar van het Agentschap van Natuur en Bos d.d. 8 september 2010 in het plantseizoen volgend op de uitspraak van de rechtbank, onder verbeurte van een dwangsom van 50,00 euro per dag vertraging in geval van niet-uitvoering van het vonnis binnen de door de door de rechtbank gestelde termijn.

2. Bestreden beslissing

Er werd hoger beroep ingesteld:

- op 9 maart 2012 door beide beklaagden tegen al de beschikkingen
- op 12 maart 2012 door het Openbaar Ministerie tegen al de beschikkingen op strafrechtelijk gebied tegen beide beklaagden

tegen het vonnis, op tegenspraak gewezen op 28 februari 2012 door de correctionele rechtbank van Antwerpen, kamer 4C, waarbij beslist werd:

...

Materiële vergissing

Onder tenlastelegging A dient het adres: worden
toegevoegd.

De rechtbank herstelt deze materiële vergissing.

...

Herstelt de materiële vergissingen in de dagvaarding zoals voormeld;

VEROORDEELT

eerste beklaagde voor de vermengde feiten van de
tenlasteleggingen A en B:

tot een geldboete van DRIEHONDERD EUR

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van de uitgesproken geldboete ten laste van eerste veroordeelde, wordt uitgesteld voor een termijn van DRIE jaar vanaf heden.

tweede beklaagde voor de vermengde feiten van de
tenlasteleggingen A en B:

tot een geldboete van DRIEHONDERD EUR

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van de uitgesproken geldboete ten laste van tweede veroordeelde, wordt uitgesteld voor een termijn van DRIE jaar vanaf heden.

Verplicht eerste en tweede veroordeelde, als bijdrage voor de financiering van het bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke geweldsdelicten en aan occasionele redders, elk tot het betalen van een bijdrage van 25 EUR, vermeerderd met 50 decimes en gebracht op 150 EUR.

Verplicht eerste en tweede veroordeelde solidair tot betaling van de kosten van het geding belopende op 72,42 EUR en elk tot een vergoeding van 32,27 EUR.

Zegt dat de geldboeten van 300 EUR, vermeerderd worden met 45 decimes, zodat die geldboeten elk 1.650 EUR bedraagt.

Bepaalt de duur van de gevangenisstraf waardoor de geldboeten vervangen kunnen worden, bij gebrek aan betaling binnen een termijn vermeld in artikel 40 van het strafwetboek op drie maanden voor elke geldboete van 300 EUR.

Beveelt de herbebossing van het perceel (delezen te gekadastreerd als met een oppervlakte van 4.069 m, behalve een strook langs de westelijke zijde van 6 meter breed grenzend aan weiland (overeenkomstig art. 35 §5 Veldwetboek), door middel van een bosplantsoen van:

- ofwel zomereik (*Quercus robur*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 1,5 m x 1,5 m;
- ofwel gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m;
- ofwel ruwe en/of zachte berk (*Betula pendula*, *Betula pubescens*) of ratelpopulier (*Populus tremula*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m;
- ofwel gewone pijnbomen (*Pinus silvestris*) met driejarig plantsoen, in een plantverband niet wijder dan 1,5 m x 1,5 m.

Langs de wegenis kan een strook van 4 m breed aangeplant worden met hazelaar, spork, lijsterbes, éénstijlige meidoorn, in plaats van eerstgenoemde vier mogelijkheden.

Het bosplantsoen van de boomvormende loofboomsoorten mag niet kleiner zijn dan 120 cm om te voorkomen dat de topscheut door reeën afgevreten wordt.

Niet aangeslagen plantsoen, zowel van bomen als van struiken, dient vervangen te worden tijdens het eerstvolgend plantseizoen, totdat minimaal 90% van de aanplanting in aangroei is.

Deze maatregel dient uitgevoerd te worden vanaf het plantseizoen na het definitief worden van het vonnis, onder verbeurte van een dwangsom van 25 EUR, per dag vertraging.

Machtigt de gemachtigde ambtenaar de bevolen herstelmaatregel zelf uit te voeren, op kosten van de veroordeelden, indien niet voldaan is aan de bevolen herstelmaatregel binnen de voorziene termijn.

3. Rechtspleging voor het hof

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 13 december 2012.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- de heer voorzitter in zijn verslag
- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering
- de beklaagden in hun middelen van verdediging, ontwikkeld door hun raadsman, voornoemd.

De neergelegde conclusie en stukken werden in het beraad betrokken.

4. Beoordeling

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

De hogere beroepen, regelmatig naar vorm en termijn, zijn ontvankelijk.

4.2. Verbetering van de materiële vergissing

De eerste rechter heeft terecht de materiële vergissing met betrekking tot de plaatsbepaling verbeterd.

4.3. Motivering ten gronde

4.3.1. Op strafrechtelijk gebied

1. Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van de beklaagden aan de hen ten laste gelegde feiten zoals hiervoor omschreven bewezen gebleven.

Hiervoor wordt verwezen naar de oordeelkundige redengeving van de eerste rechter, welke door beklaagden in hoger beroep niet weerlegd wordt en door het hof wordt beaamd en overgenomen en aangevuld als volgt.

2. Tevergeefs betwisten beklaagden dat kwestieus perceel als bos diende beschouwd te worden in de zin van artikel 3 §§ 1 en 2 van het Bosdecreet nu het perceel als zodanig door beklaagden zelf beschouwd werd wat blijkt uit hun brief van 8 oktober 2008 ("±/- 30 jarig

sparrenbos ... dat wilde ontbossen zonder te herbebossen"). Dat het, zoals zij voorhouden in conclusie, zou gaan om aanplantingen met naaldbomen die uitsluitend bestemd zijn voor de verkoop als kerstboom, is niet aan te nemen nu enerzijds zulks uit geen enkel objectief stuk blijkt (de eenzijdige schriftelijke verklaringen voorgelegd door beklagden beantwoorden niet aan zulkdanig criterium) en anderzijds een dergelijke aanplanting niet langer geacht wordt aan deze voorwaarde te voldoen wanneer de gemiddelde hoogte van het bestand 4 meter heeft bereikt, wat dient aangenomen voor de bomen waarvan hier sprake en die minstens ongeveer 26 à 27 jaar oud waren. Hiervoor kan verwezen worden naar de luchtfoto's in het dossier waarop duidelijk een volgroeid en aaneengesloten bos te zien is.

De aanplanting van sparren op het kwestieuze perceel voldoet derhalve aan de omschrijving als bos, zijnde een grondoppervlakte waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen, ondermeer ecologische, organismebeschermende evenals milieubeschermende functies omdat het gelegen is in de uitbreidingsperimeter van het Vlaamse natuurreservaat

De eerste rechter achtte terecht ongeloofwaardig de verklaring van beklagden voorgehouden in de brief van hun toenmalige raadsman d.d. 9 december 2008 dat de bomen eerst op een wachtbed hadden gestaan en nadien pas in 1986/1987 zouden zijn aangeplant geworden op het kwestieuze perceel en dat zij in hun brief van 8 oktober 2008 de leeftijd van de bomen hadden vermeld. Uit de duidelijke en niet mis te verstane bewoordingen van deze laatste brief die als het ware in 'tempore non suspecto' werd geschreven blijkt dat het wel degelijk ging om de aanplanting in 1981-1982 *'Het perceel is gelegen in agrarisch gebied, werd beplant met epiceas (kerstbomen) mogelijk eind 1981 maar zeker in het voor- en najaar 1982'* (onderlijning door het hof) zodat even verder terecht werd gesproken over een *'+/- 30 jarig sparrenbos'*. De door beklagden voorgelegde foto's (stukken 78/79) ondersteunen de beweringen van beklagden geënzins nu eruit niet op te maken valt waar en wanneer deze foto's genomen werden. Bovendien blijkt daaruit op geen enkele wijze of en zo ja, wanneer deze boompjes werden verplant en naar waar.

Met de eerste rechter wordt vastgesteld dat het hier wel degelijk gaat om ontbossing, zijnde iedere handeling waardoor een bos geheel of gedeeltelijk verdwijnt en aan de grond een andere bestemming of gebruik wordt gegeven. Het perceel, hoewel gelegen in agrarisch gebied, werd gebruikt als bos en na de ontbossing hadden beklagden (en

hebben nog steeds) niet de bedoeling om te herbebossen (zie o.m. hun brief van 8 oktober 2008 en de verklaring ter terechtzitting). Het gebruik werd aldus gewijzigd.

Beklaagden beroepen zich dan ook tevergeefs op artikel 87 Ild. 5 van het Bosdecreet dat enkel spreekt van rooing en mits het respecteren van de maximum ouderdom van 22 jaar van een bos dat overigens zonder enige geldige vergunning of melding werd aangelegd.

Tevergeefs beroepen beklaagden zich op een onoverkomelijke dwaling. Het negatieve antwoord van het agentschap Bos en Natuur bij brieven van 10 oktober 2008 en 9 januari 2009 laten aan duidelijkheid niets te wensen over en het loutere feit dat nadien geen andere briefwisseling meer werd gevoerd kan niet het vermoeden doen ontstaan dat hun eerdere stellingname zou gewijzigd zijn.

De feiten sub A. en B. blijven derhalve bewezen.

3. De eerste rechter heeft terecht vastgesteld dat de feiten voorzien onder de tenlasteleggingen A. en B. de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, zodat er slechts één straf dient te worden uitgesproken, nl. de zwaarste. Gelet op artikel 2 lid 2 van het strafwetboek dient toepassing gemaakte van de mildere strafwét.

4. Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met:

- de persoon van de beklaagden
- hun blanco strafregister
- de omstandigheden en ernst van de feiten, die zoals de eerste rechter terecht stelde, getuigen van een bewuste omzeiling van het Bosdecreet.

Daarom werd aan de beklaagden door de eerste rechter om oordeelkundige redenen, beaamd en overgenomen door het hof, een wettige, passende en aangepaste bestraffing opgelegd.

Nu de beklaagden vroeger nog niet veroordeeld zijn geweest tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden, werd de bestraffing terecht met uitstel verleend om hen in de toekomst verder te ontraden zich aan dergelijke feiten schuldig te maken en hen ertoe aan te zetten de geldende regels inzake natuur en milieu te respecteren.

Het hof gaat niet in op het verzoek van beklaagden tot het verlenen van de opschorting nu een dergelijke gunstmaatregel niet van aard is om beklaagden afdoende te wijzen op hun maatschappelijke beperkingen en verplichtingen.

De duur van de vervangende gevangenisstraf is aangepast aan de omvang van de geldboete.

4.3.2. Met betrekking tot de herstellvordering

De omstandig gemotiveerde herstellvordering van 8 september 2010 is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van de door de beklaagden gepleegde misdrijven. Zij steunt op motieven van goed bos- en natuurbeheer en is niet kennelijk onredelijk.

De gevorderde herstelmaatregel vindt steun in de elementen van het dossier en de aangevoerde motieven.

Dat beklaagden er louter een andere visie op na houden is niet dienend en de ingeroepen beweringen zijn alleszins niet van aard om het hof anders te doen beslissen.

De gemachtigde ambtenaar heeft de beleidsvrijheid bij de keuze van de gevorderde herstelmaatregelen en dergelijke keuze komt niet aan de rechter toe. Het behoort de rechter niet de opportuniteit van het beleid van de overheid te beoordelen. In tegenstelling tot wat beklaagden voorhouden heeft de rechter geen volheid van bevoegdheid.

Tevergeefs betwisten beklaagden de aard van het gevorderde herstel.

De huidige herstellvordering strekt ertoe de onrechtmatige toestand ingevolge het bewezen misdrijven in hoofde van de beklaagden te doen verdwijnen en is noodzakelijk om de gevolgen ervan ongedaan te maken.

Vandaar dat het herstel in de oorspronkelijke toestand niet noodzakelijk een identieke materiële toestand inhoudt: de heraanplanting dient derhalve niet te geschieden in exact dezelfde boomsoort als voorheen aanwezig. De gemachtigde ambtenaar motiveert zijn keuze op afdoende wijze. Het herstel kan derhalve ook inhouden dat aan de illegale ontbossing een einde wordt gesteld door aanplanting van andere boomsoorten dan diegene die onrechtmatig werden verwijderd.

Ook de vereiste van evenredigheid van de gevorderde maatregel is geen beletsel voor een dergelijke vorm van herstel.

De herstellvordering zoals nu gesteld en gehandhaafd brengt voor de beklagden geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de natuur zou ontstaan zou overstijgen.

De uitoefening ervan maakt dan ook in hoefde van de gemachtigde ambtenaar geen rechtsmisbruik uit.

Dat de stedenbouwkundige bestemming agrarisch gebied is en blijft verhindert niet het herstel van het op het kwestieuze perceel gelegen bos nu dat perceel reeds voor de inbreuk als zodanig werd gebruikt.

Het volledig herstel in deze zaak houdt derhalve in:

- de herbebossing van het perceel (delezen te gekadastreerd als met een oppervlakte van 4.069 m², behalve een strook langs de westelijke zijde van 6 meter breed grenzend aan weiland (overeenkomstig art. 35 §5 Veldwetboek), door middel van een bosplantsoen van:
  - ofwel zomereik (*Quercus robur*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 1,5 m x 1,5 m
  - ofwel gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m
  - ofwel ruwe en/of zachte berk (*Betula pendula*, *Betula pubescens*) of ratelpopulier (*Populus tremula*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m
  - ofwel gewone pijnbomen (*Pinus silvestris*) met driejarig plantsoen, in een plantverband niet wijder dan 1,5 m x 1,5 m
- langs de wegen is kan een strook van 4 m breed aangeplant worden met hazelaar, spork, lijsterbes, éénstijlige meldeboom, in plaats van eerstgenoemde vier mogelijkheden
- het bosplantsoen van de boomvormende loofboomsoorten mag niet kleiner zijn dan 120 cm om te voorkomen dat de topscheut door reeën afgevreten wordt
- niet aangeslagen plantsoen, zowel van bomen als van struiken, dient vervangen te worden tijdens het eerstvolgend plantseizoen, totdat minimaal 90 % van de aanplanting in aangroei is.

De termijn voor het herstel dient, gelet op de omvang van de werken, te worden bepaald op 2 jaar vanaf het in kracht van gewijsde gaan van

huidig arrest om de beklaagden de nodige tijd te verschaffen om zich aan de hen bij dit arrest opgelegde verplichtingen te conformeren.

Gelet op de in het verleden onwillige houding van beklaagden is het gepast om een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag dient bepaald op 25 EUR per dag vertraging indien niet vrijwillig door beklaagden wordt overgegaan tot het herstel van de plaats in zijn vorige toestand, zoals boven aangegeven, en dit binnen de opgelegde hersteltermijn, met dien verstande dat die dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na de hoger vermelde hersteltermijn in zoverre het huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

5. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 162, 185, 190, 190ter, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 210, 211 van het wetboek van strafvordering
- 1, 2, 3, 7, 38, 40, 50, 65, 66 van het strafwetboek
- 3 §§ 1 en 2, 96, 107bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990
- 16.6.3quinquies alinea 1, 16.6.1.§1, 16.6.6, 16.6.9 van het decreet van 5 april 1995
- 1 van de wet van 5 maart 1952
- 36 van de wet van 7 februari 2003
- 2 en 3 van de wet van 28 december 2011
- 2 en 3 van de wet van 26 juni 2000
- 3 en 4 van de wet van 30 oktober 1998
- 5, 6 en 8 van het decreet van 7 december 2001
- 1 en 8 van de wet van 29 juni 1964
- 58 van het KB van 18 december 1986
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985
- 91 van het KB van 28 december 1950
- 1385bis van het Gerechtelijk Wetboek

6. Beslissing

Het hof,

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen, zoals hierna bepaald, op tegenspraak.

Verklaart de hogere beroepen ontvankelijk;

Op strafrechtelijk gebied

Bevestigt het bestreden vonnis mits deze wijziging:

Legt aan ieder der veroordeelden een vergoeding op van **VIJFTIG EURO**;

Met betrekking tot de herstellvordering

Bevestigt het bestreden vonnis mits deze wijziging:

Beveelt de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen door de herbebossing van het perceel (gelegen te gekadastréerd als met een oppervlakte van 4,069 m², behalve een strook langs de westelijke zijde van 6 meter breed grenzend aan weiland (overeenkomstig art. 35 §5 Veldwetboek), door middel van een bosplantsoen van:

- ofwel zomereik (*Quercus robur*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 1,5 m x 1,5 m
- ofwel gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m
- ofwel ruwe en/of zachte berk (*Betula pendula*, *Betula pubescens*) of ratelpopulier (*Populus tremula*), maat 100-125 cm, in een plantverband dat niet wijder is dan 2 m x 2 m
- ofwel gewone pijnbomen (*Pinus silvestris*) met driejarig plantsoen, in een plantverband niet wijder dan 1,5 m x 1,5 m;

Langs de wegen is kan een strook van 4 m breed aangeplant worden met hazelaar, spork, lijsterbes, éénstijlige meidoorn, in plaats van eerstgenoemde vier mogelijkheden;

Het bosplantsoen van de boomvormende loofboomsoorten mag niet kleiner zijn dan 120 cm om te voorkomen dat de topscheut door reën afgevreten wordt;

Niet aangeslagen plantsoen, zowel van bomen als van struiken, dient vervangen te worden tijdens het eerstvolgend plantseizoen, totdat minimaal 90 % van de aanplanting in aangroei is;

Deze herstelmaatregel dient te worden uitgevoerd binnen een termijn van twee jaar vanaf het in kracht van gewijsde gaan van dit arrest;

Zegt dat de gemachtigde ambtenaar het arrest zelf uitvoert op kosten van de beklaagden, als de beklaagden deze verplichting niet binnen de gestelde termijn nakomen;

Veroordeelt beklaagden solidair, voor het geval dat aan de veroordeling tot herstel niet wordt voldaan, tot betaling aan de gemachtigde ambtenaar van een dwangsom van VJFENTWINTIG EURO per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn en in zoverre huidig arrest vooraf werd betekend;

De kosten

Laat de kosten van het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat;

Veroordeelt de beklaagden solidair tot de overige kosten van de strafvordering in hoger beroep, deze voorgeschoten door de openbare partij in totaal begroot op 131,15 euro.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, 12e kamer,
samengesteld uit:

voorzitter

raadsheer

raadsheer

en in openbare terechtzitting van 09 januari 2013

uitgesproken door voorzitter

in aanwezigheid van advocaat-generaal

met bijstand van griffier